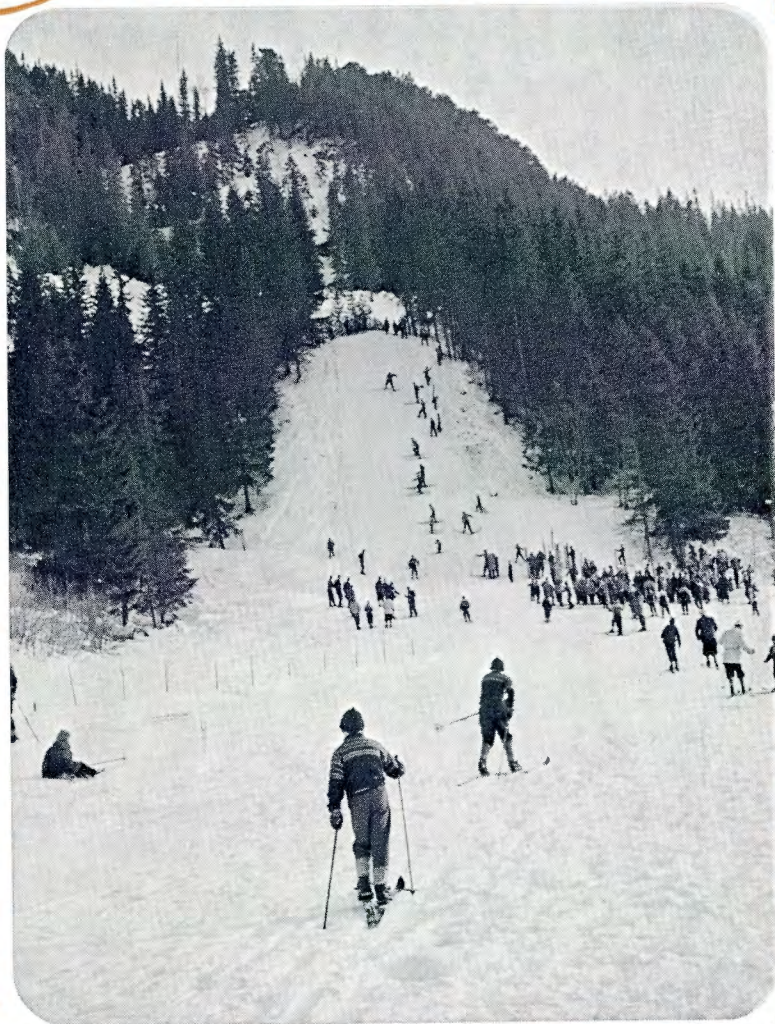

Ranheims- NYTT

For full kraft -

OKTOBER 1973

NR. 3 - 18. ÅRGANG

Tilbake til striskjorta og havrelefsa

Sommerferien er forbi for lenge siden, men noen særlig sommer kan vel ikke vi som har oppholdt oss i Trøndelag, skryte av. I grunnen er vi nå vant det slik, men vi ønsker lik-som alle å nyte været i sommerferien. Vi får vel prøve å se vær-situasjonen fra en annen vinkel. Vi har vann nok. Slipper å frykte for strømutkobling til vinteren. Det gode drikkevannet fra Jonsvannet er renere, da bade-livet der i sommer har vært mini-malt.. Tenk på de som sør i Europa må kjøpe rent drikkevann litervis. For dem som hører med til «Pauli brødre» har fiskeværet til dels vært ideelt. Så det er da lyspunkter også. Det hjelper i alle fall lite å sture over værgudenes luner.

Ja, så er det da bare å gå på'n igjen. Det heter som du vet: I ditt ansikts sved skal du ete ditt brød. Omskrevet betyr vel dette at du skal gjøre deg fortjent til din føde, om ikke bokstavelig slite 12 timer i døg-net for salt i suppa.

Det er nok av oppgaver som satt i verk vil skape bedre forhold på alle områder med mer trivsel i arbeidet. Som arbeid for: Bedre vern og arbeidsmiljø, demokrati på arbeidsplassen, samarbeid, opplæring, naturvern osv. Hvis vi alle engasjerer oss i disse særdeles viktige tiltak, vil det uten tvil gi resultater.

Vi ønsker hverandre lykke til.

Red.

Bedriftsavis for **RANHEIM PAPIRFABRIKK** RANHEIM

Innhold:

	Side
September 1973	1
Av R.P.s historie	3
Bedriftsutvalget	4
Forurensing	7
Administrativ rasjo- nalisering	9
Opplæring	11
Forslagsvirksomheten ..	15
Organisasjonsendringer	16
En pensjonist uttaler seg	17
Flere hytter	18
Pensjonisttur	19
Ranheim Mannskor 40 år	22
Ranheimsrevyer	26
Personalia m. m.	

✱

Omslagsbildet:

Astrøa. Foto Kr. Ebbesen

✱

Redaksjonskomiteen:

F. Kiør
K. Hilmarson
A. Wæraas
A. Møller

Redaktør:

B. Moksnes

September 1973

Etter at to tredjedeler av året er tilbaketrukket, kan vi registrere en betydelig økning både i salg og produksjon i forhold til tidligere år, og om intet uforutsett inntreffer resten av året, peker det i retning av pene årsrekorder. Inn til 8. september var det produsert 37.400 tonn papir eller ca. 10 prosent mer enn i fjor. I etterbehandlingsavdelingen, sekkefabrikk og emballasjeavdeling er det også registrert betydelig økning, slik at solgt kvantum er gått opp med hele 16 prosent og ligger på 36.400 tonn pr. samme dato. Det økonomiske resultat hittil er da også noe bedre, selv om innkjøringen av den nye Bobst stanseautomat i bølgepappavdelingen har vært en belastning i årets første måneder.

Fremgangen skyldes flere årsaker, — gunstige markedsforhold, gode driftsforhold med høy kapasitetsutnyttelse, én ukes feriestans mot tidligere tre, for å nevne noen. Ikke minst tror jeg fremgangen skyldes øket effektivitet og en positiv innsatsvilje, og det er gledelig å merke at de mange tiltak for å bedre samarbeidet og øke trivsel og effektivitet nu synes å bære frukter. Spesielt er det

grunn til å bemerke at ferieavviklingen med et stort antall ferieavløsere som skulle settes inn i arbeidet, takket være god oppslutning av den faste stab, fikk et meget vellykket forløp. Vi står nu foran gjennomføringen av et omfattende opplæringsprogram, og jeg vil gjerne understreke betydningen av at denne sak blir fulgt opp i alle avdelinger og av avdelingsutvalgene.

Jeg vil gjerne rette oppmerksomheten mot vår vedlikeholdsavdeling, som teller 117 mann og koster oss ca. 8 mill. kroner årlig, og som utgjør en betydelig del av hele vår virksomhet. Ikke alle er klar over hva som skal til for å holde alt produksjonsutstyr, bygninger og boliger i full stand, og at dette arbeid ofte er forbundet med mange ulemper, mye overtid og hard belastning blant annet i ferietiden. Selv om arbeidet med forebyggende vedlikehold er i jevn fremgang, kan vi ikke regne med at dette alene skal løse alle problemer. Mye kan også gjøres på dette område av produksjonsavdelingene selv ved legge forholdene til rette for reparatørene, gjøre rent og så langt råd er klargjøre de maskin-enheter som skal repareres, og på annen måte bidra til at ressursene på vedlikeholdssektoren blir best mulig utnyttet. God samarbeidsånd vil også her slå ut i felles fordel.

Når det gjelder utsiktene fremover, er det tegn som tyder på at trevirke og papir kommer til å bli mangelvare i vår verden. På den annen side snakkes det om hvor lenge konjunktur og etterspørsel vil vare. I Nord-Amerika synes det å være tegn på at toppen er passert for denne gang. For vår bransje og vår fabrikk gjør man nok sikrest i å regne med at det fortsatt vil være knapp margin mellom våre produktpriser og priser på trevirke, råvarer og andre omkostninger. Den fremtidige eksistens og vekst trygger vi derfor best ved de forbedringer vi kan innføre i all vår virksomhet enten det gjelder salg, planlegging eller produksjon.

Ranheim, 17. september 1973

Fredrik Kier

Av Ranheim Papirfabriks historie

(Forts. fra nr. 2 1973)

1940

De tre første måneder av 1940 — inntil det tyske overfall på Norge 9. april — kan betraktes som en direkte fortsettelse fra 1939 på Ranheim uten avvikelse fra den utstukne kurs. Det forelå ved årets begynnelse ordres for full drift i 6—7 måneder fremover. Scankraft hadde fra 1. januar til 9. april etterhvert forhøyet eksportprisene med i alt ca. 90 kroner pr. tonn. Noteringene for innenlands salg ble også forhøyet samtidig som tendensen i retning av øket salg innenlands ble tydeligere, større prosent av det innenlandske forbruk ble foredlet på fabrikkens spesialmaskiner, og større prosent av det innenlandske salg skjedde nordenfjells.

Et forhold hadde begynt å gjøre seg sjenerende gjeldende: Skort på lagerplass. Til økningen av kapasiteten de siste år var kommet behandlingen av spesialiteter, — til sammen krevde det mer plass, både for råmaterialene og for de ferdige produkter. Ved de tider kunne man vanskelig lagre mer enn en måneds produksjon. Ved krigsutbruddet 9. april var beholdningene både av kull og råstoffer ganske rommelige. Pr. 1. april var bruttofortjenesten i de tre første måneder beregnet til ca. 40.000 kroner pr. måned.

Det er klart at situasjonen etter 9. april måtte bli betydelig forandret i alle Ranheims sektorer: Forsyningene, driften, salget og kredittforholdene.

Forsyningene kunne ikke regnes å bli normale. Det var i første rekke vedtransportene det gjaldt, idet disse for en tid — omtrent 3 måneder etter 9. april — var helt avbrutt og kom utover året aldri helt opp i regulært omfang. Tilførslene ble redusert med ca. en tredjedel, og det gikk hardt inn på reservene av celluloseved, så man fra september måtte begynne å kjøpe cellulose utenfra, til rimelige priser, for å drøye lagrene og derved holde produksjonen på topp. En del tremasse ble også kjøpt. Ved årets

utgang hadde man ved for bare 1½ måneds drift, og innstillet seg på å måtte gå til innskrenkning av produksjonen i 1941. Av de andre råstoffer, kull osv. hadde man ved krigsutbruddet lagrer for ca. et halvt års drift. Ved årets utgang var kullbeholdningen ca. 3000 tonn. Men var kullene sikret mot beslagleggelse?

Produksjonen måtte omlegges for en del i og med at markedsbildet ble sterkt forandret. Bl. a. falt nå England helt bort som avtaker. I stedet for til U.K. måtte salget innenlands økes, og det som ble til overs ble plasert til Tyskland, ca. 3000 tonn reglært kraftpapir. Man var nødt til å godta priser som lå under Scankrafts noteringer og som neppe ga balanse. Produksjonen for det innenlandske salg ble noe omlagt slikt at bl. a. fabrikkasjonen av bygningspapp og sekkepapir ble øket, den begynnende gjenreisning av de krigsherjede områder kom med sine krav.

Viderebehandlingen av råpapir på spesialmaskinene kom opp i 3157 tonn, ca. 25 pst. av årsproduksjonen, det notertes som en ny rekord. I mai og juni fremtvang skorten på lagerplass innskrenkninger i driften, men fra 1. juli var det full drift som varte året ut.

Salgsforholdene er spredt omtalt foran. Det som er skrevet der skal suppleres med følgende notat fra september:

«Under de siste vanskelige måneder har det igjen vist seg som flere ganger før, at avsetningen på Norge blir det som bærer bedriften. For ytterligere å utbygge og sikre dette salg trenger vi imidlertid større og lettvintere lagringsmuligheter og flere spesialmaskiner.»

Og videre fra oktober: «For Ranheim er det av største betydning å få flere store avtaker nordenfjells.»

Ranheims produksjon i 1940 ble 12.683 tonn — ny rekord. Tar man hensyn til den innskrenkede drift i mai og juni kan man trekke den slutning at kapasiteten nu var noe over

de tidligere funne 13.000 tonn. Produksjonsprisen måtte under det bevegde år 1940 også gå opp og det ganske kraftig i forhold til de prisbevegelser vi har notert for tidligere år: til kr. 400,— pr. tonn mot kr. 300,— i 1939. To enkeltposter gjør seg mest gjeldende med stigning: Kull, og brukt innkjøpt cellulose og tremasse, hvor stigningene var ansvarlig for til sammen ca. 45 pst. av totalstigningen på 100 kroner pr. tonn.

Den rekonstruksjon man lenge hadde hatt i tankene ble gjennomført i 1940 og således:

1. Preferanseaksjene ble overført til ordinære aksjer.
2. Den derved fremkomne samlede ordinære aksjekapital — som da utgjorde kr. 650.000 — ble oppskrevet med kr. 325.000, altså til kr. 975.000 ved overføring fra verdireguleringers konto.

Reguleringskontoen hadde pr. 1/1 1940 stått med kr. 175.000. For å kunne komme opp i de nødvendige kr. 325.000 var til konto for verdireguleringer overført agiofortjeneste og kursgevinst for tilsammen 150.000 kroner. Kapitalen var fordelt på 1300 aksjer à kr. 750,—.

Årsoppgjøret for 1940 viste et overskudd på 462.000 kroner, som ble brukt til:

Avskrivninger		kr. 325.000,—
Fonds		» 70.000,—
Utbytte 3,5 %		» 32.000,—
Overført til neste år	»	43.000,—

Man kan ikke si at krigens trykk hadde vært så følelig for Ranheim som for mange andre bedrifter i dette første krigsåret. Men man måtte være forberedt på noe av hvert. — Driftsmessig avhang det av råstofftilgangen og transportforholdene, og salgsmessig av om byggevirksomheten ville fortsette.

Til bygningsbruk hadde Ranheim i september 1940 sendt ut en ny pappkvalitet, «Isbjørn Kraftpapp», som erstattet asfalt- og tjærepapp. Da den var sendt ut på markedet slo den så godt an at det ikke var mulig å imøtekomme alle forespørslene. Bare av denne kvalitet ble det levert 1400 tonn i de siste 3—4 måneder av 1940.

En annen spesialtype var den såkalte «Malerpapp», — som erstattet strie og maskinpapir, resp. tapet til trekking av vegger og tak. Det ble også en god salgsvare, om den enn ikke kom opp mot «Isbjørn Kraftpapp».

Fra 1940 skriver seg en avtale mellom Ranheim og Strinda kommune om salg av vann fra Vikelva. Hovedpunktene i avtalen var at kommunen fikk rett til å ta ut — ved en hovedvannledning fra fabrikkens inntaksdam med renseanlegg like nedenfor denne — 600.000 kubikkmeter vann årlig. Avtalen var kombinert med levering av elektrisk kraft fra kommunen til Ranheim.

(Forts.)

Protokoll fra bedriftsutvalgsmøte 19/3 1973

Til stede på møtet var Fredrik Klær, Gunnar Borhaug, Erling Dyblie, Kjell Hilmarsen, Audun Møller, Øistein Saksvik, Peder Myhre, Erling Wiik, Arnfinn Knudsen, Arvid Wærås, Aksel Berge, Arne Reitan, Olav Paulsen.

Sakliste for møtet:

1. Kommentarer til fellesmøtet med avdelingsutvalgene og møtereferatet.
2. Orienterende meddelelser fra bedriftsledelsen.
3. Effektivisering.
4. Forandringer i produktsammensettning og innskrenkning og

nedlegging for enkelte produksjoner.

5. Kantine ved bedriften.
6. Eventuelt.

1. *Kommentarer til fellesmøtet med avdelingsutvalgene og møtereferatet.*

Det var ingen bemerkninger til referatet fra bedriftsutvalgsmøtet 28/3 1973. Fellesmøtet med avdelingsutvalgene burde etter Hilmarsens mening ha fått større oppslutning, men det var kanskje vanskeligheter med permisjoner.

Kiær og Myhre var enige om at fellesmøter to ganger årlig med avdelingsutvalgene vil være en hensiktsmessig og nyttig ordning, ikke minst på grunn av den anledning møtene gir til bred gjensidig informasjon.

2. Orienterende meddelelser fra bedriftsledelsen.

Kiær orienterte om den økonomiske situasjon, om de resultater som var oppnådd hittil i år og om utsiktene fremover. De vest-europeiske land opplever nå en høykonjunktur som for norsk treforedlings vedkommende først og fremst merkes som en mengdekonjunktur. For Ranheim betyr dette god ordredekning og ordrestruktur med rasjonell kjøring av papirmaskinene. Men økningen i våre salgspriser den senere tid har ikke vært tilstrekkelig til å kompensere for den sterke kostnadsøkning som finner sted. Hertil kommer den vedvarende uro på valutamarkedene og den skjerpede konkurranse som vi møter fra våre naboland også som følge av valutaforholdene. Myndighetene har i denne situasjon ydet bransjen visse lempninger bl. a. i form av å fjerne statsavgift på kraft og oljeavgift, men disse tiltak er langt fra tilstrekkelige til å kompensere for de ulemper som valutaforholdene påfører oss. Hertil kommer også at vi må gjøre regning med en betydelig økning i tommerprisen kommende sesong, og denne økning vil formodentlig bli basert på mindre konkurranseutsatte treforedlingsprodukter enn kraftpapir, så som f. eks. trelast som for tiden opplever en voldsom prisoppgang på eksportmarkedene.

I denne klemte situasjon har vi bare én utvei, nemlig øket produktivitet og optimal utnyttelse av våre salgs- og produksjonsmuligheter.

Produktivitetssjag er ikke populært, men hvis alle ved bedriften lojalt gjør sin jobb til sitt eget og til fellesskapets beste, skulle ingen behøve å frykte et for hardt arbeidspress.

I cellulosefabrikken har det vært nær ved full produksjon i første halvår med over 99 % kapasitetsutnyttelse. Som en kontroll på polysulfid-

prosessen gikk man over til vanlig sulfatmetode i perioden fra uke 5 til 19. Det har da vist seg at de relativt høye sulfattapp som vi har hatt i den senere tid holdt seg oppe uavhengig av kokemetode. Tapene skyldes i første rekke for liten inndampningskapasitet, og vi vil derfor gå til anskaffelse av en ekstra inndampningseffekt som vil få gunstig virkning også for sodahusets drift, både kapasitetsmessig og miljøvernmessig.

Produksjonen på papirmaskinene ligger pr. 3/6 ca. 6 % over produksjonen til samme tid i fjor. Betydelig forbedring er oppnådd i driftsforholdene for PM 6 den senere tid. Bruddfrekvensen er lavere og kvaliteten er stabilisert. Ennå gjenstår visse forandringer i pressparti og innløpssystem, som vi regner vil gi ytterligere forbedring.

Kiær gjennomgikk så produksjonen i E-avdelingen og redegjorde på ny for de markedsmessige og produksjonsmessige motiver som ligger til grunn for nedtrapping av arkproduksjonen og konsentrasjon av produksjonen på ett skift på kutter. Produksjonen i diskrollavdelingen har vært skuffende svak den senere tid, og om dette fortsetter, vil vi gjøre oss ubotelig skade markedsmessig sett.

Øket kapasitet i sekkefabrikken har gjort det mulig å møte en øket etterspørsel, og produksjonen i første halvår vil komme opp i vel 16 mill. sekker, mot i fjor i underkant av 13 mill. Vi regner med at produksjonen vil kunne økes ved diverse effektiviseringstiltak i avdelingen.

Når det gjelder bølgepapp og mas-sivpapp, er utviklingen ikke fullt så positiv. Innkjøringsvanskeligheter for den nye Bobst stansemaskin får ta en del av skylden for dette. Med forente krefter skulle det være mulig å oppnå betraktelig produksjonsøkning gjennom annet halvår.

I årets 5 første måneder har vi hatt en personalomsetning på 14,7 %. Det har sluttet 90 personer, og det er ansatt 121. Bemanningssituasjonen er med andre ord fremdeles ustabil, selv om det er en bedring å spore i forhold til i fjor. Det har lyktes oss å skaffe de ferieavløsere vi har hatt behov for.

20 elever fra cellulose- og papirfabrikk har nylig avlagt driftsoperatørekamen hvorav 5 elever har fått Tre-fordlingsindustriens Yrkesopplæringskniv for særdeles godt resultat.

Etter avslutningen av investeringsprosjektene i sekk- og emballasjeavdelingene har vi for tiden ingen større investeringsprosjekter i arbeid. Foruten den nevnte økning av kapasiteten i inndampningsstasjonen arbeides det med nytt truckverksted, som vil bli ferdig i november. For øvrig har utviklingsavdelingens innsats konsentrert seg om forbedring av PM 6 og opparbeidelse av virksomheten i sekkfabrikk og den nye stanseavdeling.

3. Effektivisering.

Klær ga en kort innledning og fremhevet at med Ranheims arbeidskrevende virksomhet står arbeidet med effektivisering sentralt om vi skal overleve. I denne sammenheng må nevnes, som det også tidligere er gjort oppmerksom på, at vi ikke kan betrakte hele vårt produksjonsopplegg som uforanderlig. Vi er nødt til å måtte tilpasse oss forandringer i markedsforhold og konkurranseforhold. Produkter som ikke lenger er lønnsomme, må falle ut, og nye produkter kommer til. Vår levedyktighet avhenger av om vi kan gripe denne utvikling på en offensiv måte og foreta nødvendige omlegginger i tide. Men dette vil stille krav til bedriftens tilpasningsevne og til omstillingsevnen hos alle som berøres av slik omlegging.

I arbeidet med effektivisering og tilpasning må vi legge hovedvekt på opplæring av alle skikt i bedriften, på gode samarbeidsforhold og på god gjensidig informasjon. I denne sammenheng må fremheves det betydningsfulle arbeid som utføres av lønns- og samarbeidsutvalget, og som allerede har ført til positive resultater. Arbeidet i avdelingsutvalg og effektiviseringsutvalg i vedlikeholdsavdelingen er også kommet i god gjenge.

Det ville være av interesse å få bedriftsutvalgets syn på de forskjellige tiltak som vi har truffet på dette

felt og hva man eventuelt mener ytterligere kan gjøres.

Hilmarsen hevdet at arbeidsplassene må gjøres sikre gjennom effektivisering. Dette vil kreve forståelse og samarbeid og må ses som et langsiktig mål.

Etter Myhres mening byr omstillinger i en så gammel bedrift som Ranheim Papirfabrikk på store problemer som må diskuteres på gulvplanet.

4. Forandringer i produksammen-setning, innskrenkning og nedleggelse for enkelte produksjoner.

Flere forandringer i våre etterbe-handlingsavdelinger har vært foretatt i den senere tid. Det er redegjort for forandringene, så den side av saken er i orden. Men etter Myhres mening burde en bredere diskusjon på gulvplanet gjennomføres. Kanskje man da kunne oppnå produksjonsøkning og bedre lønnsomhet.

Myhre hadde haspen i tankene. Her burde enkelte produkter være lønnsomme og spore til forsøk, og det er beklagelig at slike nedleggelse skjer.

Klær sa seg enig med Myhre i at forandringer bør drøftes grundig på et tidlig tidspunkt. Når det gjelder produksjonen av ark på haspen, er den tapbringende. Det samme gjelder for en del eksportordrer som hittil er produsert over kutter.

Wæraas beklaget nedleggelse av gummieringsavdeling og hasp. Hvordan kan andre firmaer som visstnok skal overta utstyret, oppnå lønnsomhet?

Klær orienterte nærmere om bakgrunnen for nedleggelse av gummieringsavdelingen. Det var inngått gunstige avtaler om papirleveranser basert på utlån av maskineri.

For hasp vil en av våre forbindelser opprettholde produksjonen av kreppark, selv om forbruket er synkende og det er usikkert med lønnsomheten.

Når et produkt er på vei ut, bør man i tide vurdere mulighetene for omlegging. Kreppark benyttes for klippfiskpakking, men massivpappkasser overtar etter hvert. Vi forsøker derfor å komme inn på dette marked med massivpappkasser i stedet for kreppark.

Hilmarsen forsto at sterke følelsmessige reaksjoner kunne oppstå, og at det måtte legges stor vekt på informasjon.

5. Kantine.

Myhre ville ta opp denne saken på nytt for å få vurdert om det nå er et behov til stede.

Etter en del diskusjon om forskjellige mulige løsninger, var det enighet om at Hilmarsen og Myhre setter i gang undersøkelser av behovet for kantine innen bedriften.

6. Eventuelt.

Ingen saker ble tatt opp under denne post.

Forurensning — Miljøvern — Naturvern

Disse tre ordene og alt som rører seg omkring disse er høyaktuelle som aldri før.

Alle er vel enige om at man skal verne det som moder jord så generøst gir oss. Men hvordan vi på beste måte og til alles fordel skal gjøre det er et meget vanskelig problem.

Lille Norge er på mange måter heldigere stilt enn de fleste andre land, men selv vi begynner å få store problemer.

Motsetningene er store, og ofte brukes harde ord fra mange hold, og det er sannelig ikke greit å takle dette så alle kan bli tilfreds.

Som regel er det industrien som er syndebukken, og det er vel også delvis riktig, men at det plutselig er blitt så mye verre er ofte vanskelig å forstå. Et moderne samfunn står og faller på industrien i dag, og det er vel akseptert av de aller fleste.

Vi vet også at mye av industrien har til dels store utslipp som forurenser både vann og luft, men i dagens diskusjoner grenser det ofte til hysteri.

For eks.: En utkantbygd — liten eller stor — har store fraflyttingsproblemer og søker hjelp til sysselsetting for å stoppe avfolkningen. Hjelp blir gitt i form av etablering av en eller annen industri eller kraftutbygging f. eks. Hele bygda er glad for dette og mener at nå skal bosetningsmønsteret bevares. Hva skjer så? Den ene komiteen etter den andre med all mulig ekspertise blir nedsatt for å utrede saker. Og vel og bra er det. Men kommer man alltid fram til den beste løsningen? Jeg mener nei.

Vil man ha økt sysselsetting i form av en eller annen industri, må man selvfølgelig også godta de eventuelle ulemper som følger med.

I dag er man kommet så langt gjennom intens forskning at ulemper kan bli minimale mot tidligere men det koster som regel masse penger, — og hvem skal betale? Det får bli politikernes sak.

Som regel er det enighet i bygdesamfunnet om å få i gang noe, men så dukker de profesjonelle demonstranter opp fra andre kanter av landet, som har som livsoppgave å protestere mot alt og alle. Disse blir jo ikke berørt av dette hverken på den ene eller andre måten.

Vår egen bedrift er også kommet mer i søkelyset, og da som regel av innflyttere, og med all respekt for disses våkenhet når det gjelder forurensning fra fabrikkene. Men har de i det hele tatt forutsetninger for å uttale seg om dette?

Av diverse avsinnslegg skulle man tro at bedriftsledelsen lar det skure og gli og faktisk skyver problemene fra seg.

Intet er vel så fjernt og usant som dette. Faktisk hvert eneste døgn — og flere ganger i døgnet — blir det tatt prøver av utslippet fra fabrikkene og stadig nye åtgjerder blir tatt i bruk for å bedre forholdene.

Ranheim Papirfabrikk har nå gått inn i sitt nittiende år, og hva denne bedriften har betydd for stedet og Trøndelag er det vel få som har tenkt over.

Med sine ca. 800 ansatte kan man regne med at ca 3000 mennesker direkte får sitt levebrød her. I tillegg

kommer de mange hundre som indirekte er avhengig av bedriften.

Vi som er født og oppvokst på Ranheim og har arbeidet her hele vårt liv, har akseptert og godtatt de ulemper som følger med en papirfabrikk, og jeg kan ikke forstå at disse ulempene er større i dag enn tidligere. Tvert i mot.

Ett er sikkert: Helseskadelige er de ikke.

La oss være enige om at alt må bli gjort for å begrense forurensningen så langt råd er, og det vet jeg blir gjort. Men la oss bruke sunt bondevett også i en slik viktig sak, og ha tillit til de som styrer og stiller med dette.

T. B.

* * *

VERNEARBEID

I årets 3 første måneder var vi belemret med hele 25 skader. I 2. kvartal er dette tallet redusert til 14 skader. Dette er et mer hyggelig tall, spesielt når dette er bare såkalte småskader. Men vi må komme lengre ned, målet må være 0 skader.

I tilslutning til dette tillater vi oss å sakse fra «Vern og Velferd» nr. 3, 1973:

«Lørdag 7. april 1973 kl. 22 var et stort øyeblikk for Shell-Raffineriet på Sola. Da hadde bedriften nådd sitt første mål: En million arbeidstimer uten skade med fravær. Umiddelbart ble en ny målskive stilt opp, nemlig fire sammenhengende skadefrie år. Millionen tok det 3 år, 7 måneder og 4 dager å nå.

Nr 2 på internasjonal basis.

Sammenliknet med Shell-gruppens raffinerier (utenfor USA) ligger bedriften på Sola som nr. 2 etter Heys-ham i England, som har passert 4 kalenderår uten skader. Et slikt resultat kan bare oppnås ved at samtlige er besjelet av lysten til effektivt vernearbeid, sa direktør Øiestad. Det har også noe å gjøre med miljøet på arbeidsplassen. Den potensielle faren som finnes ved et raffineri krever dessuten strenge vernetiltak og regler, som trolig betyr at man «gratis» unngår vanlige arbeidsulykker som et brukket bein eller en avkappet finger.»

Dette er et imponerende resultat, og vi ønsker Shell-Raffineriet; fortsatt skadefri virksomhet.

Det er naturligvis stor forskjell på arbeidsoperasjoner på et oljeraffineri og en papirfabrikk. Men med en mer målbevisst innsats av samtlige ansatte her håper vi å få skadetallet ennå noen hakk ned.

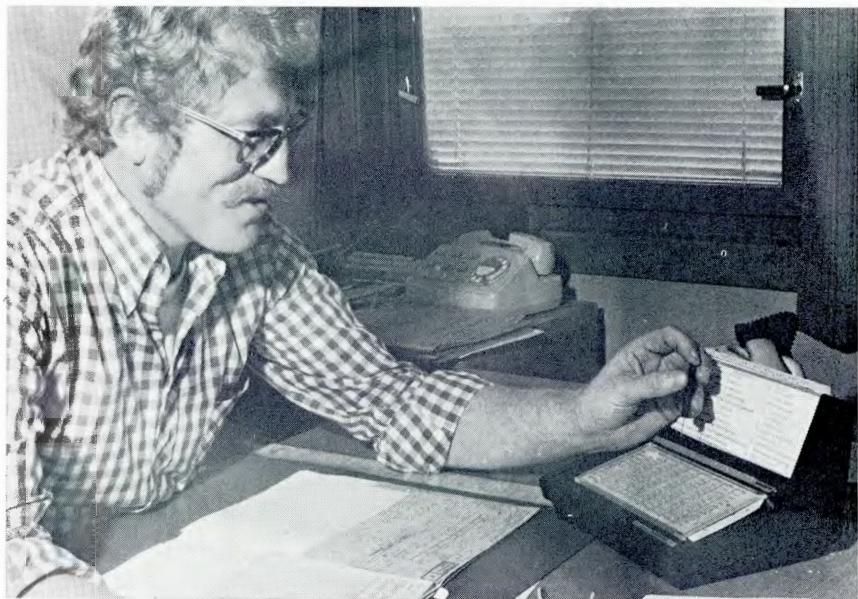
Verneleder.

* * *

— Å, doktor, han må på arbeidet i dag — det er lønnsdag!

Administrativ rasjonalisering (AR)

Selvregistrering i praksis. Steinar Søgne plotter inn på hullkortet etter at frekvensoren har gitt signal

De første organiserte former for rasjonalisering i industrien startet i Amerika så tidlig som i slutten av forrige århundre. Utviklingen av arbeidet gikk forholdsvis sakte, og her i Norge fikk vi den spede begynnelse først i 1930-årene med opprettelsen av Industriforbundets Rasjonaliseringskontor, IRAS. Etter den annen verdenskrig ble det mer fart i saken, først og fremst takket være starten av konsulentfirmaet Asbjørn Habberstad A/S, som raskt vokste til et stort firma med vidspent virksomhet innen rasjonaliseringsvirksomheten.

Her på Ranheim var ledelsen tidlig ute til å ta i bruk de nye ideer. Enkelte vil kanskje huske at Asbjørn Habberstad selv hadde oppdrag her så tidlig som i begynnelsen av 40-årene, altså under krigen. Som vi skjønner var omstendighetene ikke de beste for effektiviseringsarbeid på den tiden.

Størsteparten av innsatsen til den organiserte rasjonaliseringsvirksom-

het har inntil de seneste årene vært konsentrert om produksjonstekniske spørsmål. Dette har ført til at begrepet rasjonalisering først og fremst er blitt knyttet til ordene tidsstudier, akkordsetting og bemanningsspørsmål. Vi er alle klar over at dette har gitt ordet en dårlig klang, som det kan bli vanskelig å bli kvitt.

Nå ser det imidlertid ut til at utviklingen er i ferd med å ta en ny retning. Vi opplever at ordet rasjonalisering paradoksalnok blir mer og mer brukt. I avisene ser vi det ofte, likedan i radio og TV, og til og med våre politikere er flittige til å bruke det. Bare tenk på et ord som strukturrasjonalisering.

Årsaken til at ordet nå ser ut til å komme til heder og verdighet igjen, er vel at det brukes i sin egentlige betydning — nemlig det å anvende fornuft. Den metodikk som er utviklet for produksjonsteknisk rasjonalisering og de grunnleggende prinsipper for arbeidsforenkling og effekti-

visering er dessuten etterhvert blitt tatt i bruk i nær sagt alle grener av vårt næringsliv og offentlige forvaltning. Og det kanskje aller viktigste er en økende forståelse for at rasjonaliserings prinsipper kan benyttes til analyse og effektivisering av alle ledd i organisasjonene fra direktørens oppgaver til det mest rutinepregede produksjonsarbeid så vel som kontorarbeid.

Her ved vår bedrift har utviklingen stort sett fulgt det samme mønster som hovedtendensene ellers i landet. Produksjonsteknisk rasjonalisering i form av arbeidsstudier har etter hvert fått følge av effektiviserings tiltak på den administrative siden, men disse tiltak har hittil ikke omfattet systematiske arbeidsmålinger av kontorarbeid. Bedriftsledelsen har imidlertid besluttet å øke innsatsen på dette felt, og har nedsatt et utvalg til å følge opp saken. Utvalget har lagt fram planer for tiltak på kort og lang sikt, og det første prosjekt er igangsatt. Dette gjelder en fullstendig analyse av det administrative arbeidet i bølgepappavdelingen med sikte på forenkling og effektivisering. Det er videre besluttet at bedriftens egne krefter skal utføre analysene, og det vil derfor bli satset mye på de enkelte ansattes medvirkning, selv om hovedtyngden av arbeidet naturlig vil falle på utviklingsavdelingen. Rasjonaliseringsavdelingen vil i den forbindelse bli styrket med en ny mann som vil få AR som hovedfelt.

Som et ledd i dette arbeid er det i BP-avdelingen tatt i bruk en ny arbeidsmålingsteknikk som er utarbeidet i Sverige og kalles System Frekvensor. Dette er en selvregistreringsmetode basert på frekvensstudieteknikk, som gjør det mulig for kontorpersonelet selv å gjennomføre sine egne arbeidstidsstudier. Selve apparatet er en elektronisk del som nærmest ser ut som en interntelefon. Den plasseres på kontorpulten og gir fra

seg et signal med tilfeldige mellomrom. Ved hvert signal registrerer studieobjektet hva han holder på med i øyeblikket på et hullkort etter en på forhånd fastlagt kode. Etter 4—5 ukers registrering sendes kortene til behandling i en EDB-maskin, og resultatet blir detaljerte rapporter over hva studieobjektet har vært beskjeftiget med i observasjonstiden. F. eks. hvor mye tid som er gått med til møter, telefoner, skriving, arbeidsledelse, tekniske problemer, hvem han har hatt kontakt med om hva osv. Rapportene er et viktig grunnlag sammen med rutinebeskrivelser o. a. i den etterfølgende analyse hvor man i samarbeid søker å komme fram til fornuftige effektiviseringstiltak.

En av grunnene til at vanlig tidsstudieteknikk ikke har vunnet igjenom på kontor, er at det koster om lag 4 ganger så mye som tilsvarende målinger i produksjonen. Mens tidsstudiemannen på fabrikkgulvet i de fleste tilfeller uten videre kan avgjøre hva operatøren arbeider med, er han på et kontor ofte tvunget til å stille spørsmål, og målingen forsinkes. Den forsinkes også ved at han i fabrikk kan observere et stort antall arbeidere på en gang. På et kontor kan han derimot oftest bare gjøre én iakttagelse om gangen.

Frekvensorteknikken kombinerer det beste ved et vanlig frekvensstudie og et direkte tidsstudie og gjør det mulig for enhver leder eller administrator å foreta sine egne arbeidstidsstudier.

Teknikken er foreløpig mest utbredt i Sverige. Her i landet er Raufoss Ammunisjonsfabrikker pionerer på området. I Trøndelag er vi de første til å ta teknikken i bruk ved en større analyse. Som en kuriositet kan vi nevne at A/B Volvo i disse dager gjennomfører en System Frekvensor studie på 150 av sine salgsledere.

Haa

★ ★ ★

Opplæring

Direktør Kiær utdeler kursbevis. Her til Henry Skorstad, cellulosen.

Driftsoperatørkursene

i sulfatcellulose- og papirproduksjon som begynte i fjor høst, ble avsluttet med eksamen i begynnelsen av mai i år. Ingen av de 20 kursdeltakerne ble funnet for lett, og vel gjennomført innsats ble behørig feiret den 16. juni.

Kursdeltakerne besøkte først på dagen divisjon Nordenfjelske Treforedling, der de etter en utmerket lunsj fikk en grundig redegjørelse om bedriften etterfulgt av omvisning. Det var tydelig at det hypermoderne anlegget på Fiborgtangen imponerte.

Vel tilbake til Ranheim møttes etter en pause vordende driftsoperatører med damer og representanter for ledelsen til fest på Folkets Hus.

Direktør Kiær sto for utdelingen av kursbevis, og kunne samtidig overrekke hele 5 kniver, gaver fra TY for fremragende prestasjoner på landsbasis. Under den etterfølgende supé

ga Kiær uttrykk for glede over den innsatsvilje kursdeltakerne hadde vist ved å gjennomføre et så langvarig opplegg.

Ellers fremhevet Myrholt hvilken inspirerende kraft Bryde hadde vært som lærer, og takket Møller for hans interesse under kurset. Odd Paulsen takket på vegne av kursdeltakerne bedriften for det initiativ den hadde tatt for å øke de ansattes kunnskaper og innsikt i den innviklede produksjon de er ansvarlige for.

Siden fyltes Storsalen av musikk, og dansen gikk til ut i de små timer.

Utdannelse av driftsoperatører.

er fra vår bransjes side et ledd i bestrebelsene på å sikre de ansatte i produksjonen innenfor vår industri en fagarbeiderstatus. Så krevende som arbeidet er innen cellulose- og papirproduksjon, bør både teoretisk og praktisk utdanning være så om-

Jorolf Nyborg mottar sertifikat gruppe L. Til venstre elingenør Bakkén

fattende at den tilsvarende fagarbeidernes. Etter hvert er også kravene for å oppnå en slik status skjerpet. Hittil er det blitt krevet grunnkurs i fysikk eller kjemi, driftsoperatørkurs — eller bare driftsoperatørkurs for eldre, — 3 års praksis med opplæring i 3 stillinger, hvorav 2 er nøkkelstillinger. For ansatte f.o.m. 1. januar 1973 kreves i tillegg at noe av praksisen er styrt, dvs. driftsoperatøren må ha gjennomgått et program hvor han har satt seg inn i arbeidet ved avdelinger utenfor sin egen.

Grunnkurs i fysikk og kjemi

Ca. 15. oktober i år settes det i gang nye grunnkurser i fysikk for H-avdeling og kjemi for cellulosefabrikken. Innbydelse går ut ca. 15. september, og vi håper at mange melder seg på.

Minikurs i papirteknologi

for ansatte i salgsavdelingen gikk siste vinter. Det er meget viktig for en bedrift at den tar alvorlig opplæringsbehov som grupper innen bedriften føler. Kan man selv dekke

slike behov ved målrettet oppbygging av interne kurs, er man i regelen sikret et godt resultat. Imidlertid er oppbyggingen av «heimelagede» kurs tidkrevende, dessuten arbeid som kommer utenom det en har å stille med til daglig.

Avdelingssjef Svein Mosand var en av deltakerne på «minikurset», og vi lar ham komme inn med noen synspunkter på kurset:

Dette kurset var ment som en innføring og forklaring av en del papirteknologiske begreper for medarbeidere uten teknisk bakgrunn, og en sitter igjen med det inntrykk at kurset har tjent sitt formål. Kursheftet beskriver på en grei og lettfattende måte papirfremstillingen, dens egenskaper og formål. Laboratoriesjef Houens noe «spesielle» måte å gjennomgå stoffet på var engasjerende og et absolutt nødvendig supplement, — noe kursdeltakernes spørrelyst ga et tydelig bevis på.

For de av kursdeltakerne som har vært ansatt ved bedriften en del år, har kurset klarlagt mange begreper,

Driftsoperatører med damer under festen i Folkets Hus

ord og uttrykk som tidligere bare var forbeholdt «eksperter». Dette burde i sin tur sette de av oss som representerer bedriftens ansikt utad i stand til å betjene kundene på en bedre måte, ved bl. a. å være behjelpelige i valg av kvaliteter til spesielle formål.

For nyansatte kan det nok være nødvendig med en grundigere gjennomgåelse av stoffet, idet stoffet presenteres relativt konsentrert, og de mange spesielle uttrykk som brukes er «tungt» stoff.

En ting er å lese lekse med derpå følgende gjennomgåelse av stoffet, en annen ting å prøve teorien i praksis. For samtlige kursdeltakeres vedkommende ville det derfor være en fordel om de snarest etter den teoretiske kursavslutningen, i praksis fikk være med på å utføre de mange laboratorietester som daglig blir foretatt ved bedriften. Dette for å få stoffet til å «sitte» bedre.

Mosands synspunkt på praktisk innføring i tillegg til teorien er meget riktig, og det vil bli forsøkt å finne en løsning på «praktikproblemet».

Deltakerne på driftsoperatørkursene har sikkert også behov for en oppfølging etterpå, og vi har en stund tenkt på å innføre yrkeskonferanser. Disse innebærer at ledelse og ansatte i avdelingen kommer sammen og drøfter teknisk-økonomiske problemer som stadig forefinnes og krever sin løsning i en driftsavdeling. Yrkeskonferansene vil starte i høst eller senest i januar 1974.

Arbeidslederkurs

I stedet for å danne oppsamlingsheat på 10—15 mann deltar vi med noen ansatte på arbeidslederkurs hvert eneste år. Kurset foregår i Kontoret for lederutvikling's regi.

Samtlige kursdeltakere fra arbeidslederkurset var i vår på besøk ved vår bedrift til orientering, bevertning og omvisning — et ledd i kursets avslutningsopplegg. Fra oss deltok Lars Hove og Gunnar Winther.

Kurs — sertifikat kl 2.

Fra transportavdelingen gjennomførte på vårparten 3 mann teorikurs og fikk praktisk opplæring til førerprøven pl. 2. Disse var:

Odgeir Furunes, Terje Kaspersen,
Arvid Martinsen.

*Internt kurs i skjemateknikk
for bedriftselektrikere.*

Kurset går over ca. 20 uker og startet i vår med opphold i feriemånedene. Samtlige elektrikere deltar i kurset, som ledes av elektroingenør Bakken. Formålet er først og fremst å gi en grundigere innføring i systematisk feilfinning. Kurset vil være ferdig i november.

Sertifikat gruppe L

Ingolf Nyborg har gjennomgått hele teori- og praksisopplegget i prøve for sertifikat gruppe L.

Vil gratulerer.

Fra høsten av vil ytterligere to mann fra elektroverkstedet gå gjennom 1½ års undervisning ved Yrkes-skolen for å oppnå samme sertifikat. Opplegget er tilbudt etter initiativ fra Elektrisitetstilsynet.

Lederutvikling

Forslag til opplegg og program som ledd i lederutviklingen vil være ferdig ca. 1. november i år.

Programmet skal kjøres fra nyttår og angår stort sett ledergruppen.

For mellomsskiktet trengs analysearbeider å gjennomføres før et opplegg kan diskuteres.

H. M.

Lærere og verter ved festen

* * *

80 år:	
Ola P. Moen	19/10 - 73
75 år:	
Jenny Hansen	16/9 - 73
John Refseth	9/10 - 73
Bjarne Rødde	31/10 - 73

70 år:	
Alvin Andersson	7/11 - 73
60 år:	
Martin Bremseth	18/12 - 73
50 år:	
Agnar Hesjvik	9/9 - 73
Solveig Aune	11/10 - 73
Egil Andersson	11/10 - 73
Wilfred Knutsen	17/10 - 73
Trygve Øien	28/10 - 73
Irene Grinde	4/12 - 73
Ingvald Skogan	7/12 - 73
Per Næsgård	16/12 - 73

En orientering om forslagsvirksomheten

Nettopp i den omstillingsperiode vi er inne i på de fleste felter av vår virksomhet betyr vår evne til effektiviseringer og nytenkning enormt.

Som et viktig ledd i dette arbeid kommer forslagsordningen inn. Dessverre har det vært færre forslag i år enn tidligere, og vi har også hatt noen administrative problemer med ordningen.

Forslagsordningen har nå imidlertid fått den ansiktsløfting den fortjener, slik at vi fremover kan sikre en hurtig behandling av de forslag som kommer inn. Likeledes vil de som ønsker det få effektiv hjelp til å utforme sine forslag.

Nå er det vel også mange nye ansatte som ikke er tilstrekkelig orientert om hva det hele går ut på.

Vi vil derfor kort orientere om at forslagsordningen gir enhver ansatt anledning til å fremkomme med sine tanker og idéer innenfor områder som det tidligere stort sett var bedriftsledelsens sak å beskjeftige seg med. Det er nær sagt ikke den ting av teknisk, organisatorisk eller økonomisk art som man ikke kan fremme forslag til forbedring på. Forslagene kan eksempelvis føre til:

Lettelse i arbeidet.

Produksjonssøkning.

Reduksjon av fremstillingskostnadene.

Konstruksjonsforbedringer.

Besparelse i materialforbruket.

Minkning av vrakprosenten.

Forbedring av verktøy og hjelpemidler.

Forebygge ulykker.

Øket trivsel på arbeidsplassen.

Det er oppnevnt en komité som upartisk vurderer de innkomne forslag og innstiller overfor bedriftsledelsen på premieringer gradert i 5 grupper fra 50 til 1000 kroner etter forslagsets verdi

Ønsker du å fremme et forslag, er det laget spesielle meldekort og skjemaer som fås utlevert hos personalsekretæren eller i vakta. Meldekortet består av 2 deler med samme nummer. På den ene delen anmelder du ditt forslag uten å oppgi ditt navn, og legger dette i forslagskassen som du finner ved oppslagstavlen i portvakten. Den andre delen av kortet beholder du selv som kvittering for fremvisning når forslaget ditt er behandlet.

Du kan også ta personlig kontakt med personalsekretæren som er kontaktpunkt mellom forslagskomiteen og forslagsstilleren. Han vil kunne skaffe deg all den hjelp du måtte trenge til å utforme ditt forslag.

Forutsetningen for forslagsvirksomheten er at den enkelte ansatte skal betrakte arbeidsplassen og sin egen funksjon under en annen synsvinkel enn den han i det daglige anvender. Du skal kritisk vurdere det du arbeider med og for eksempel spørre deg selv:

Kan ikke dett gjøres på en annen måte?

Kan ikke dette gjøres på en enklere måte?

Er det noe av det jeg gjør som ikke er absolutt nødvendig?

Ja, hvorfor ikke? Lykke til!

K. H.

ORGANISASJONSENDRINGER

Ingeniør *Halvard Snoen* tiltrådte 2. juli som driftsassistent i sekkefabrikken.

Snoen er maskiningeniør fra Trondheim tekniske skole, og har etter eksamen i 1969 vært ansatt som ingeniør ved A/S Norsk Jernverk og sist ved Mustad & Søn A/S. Snoen har en glupende appetitt på videre utdanning, og har allerede bak seg en rekke kurser innen produksjonsteknikk, ledelses- og samarbeidsforhold, samt transportskolen.

Vi ønsker ham velkommen til bedriften.

Med virkning fra 2. juli ble også formann *Jakob Rønne* tilsatt som driftsassistent i sekkefabrikken.

Rønne kan nå snart se slutt på sine meget omfattende studier til ingeniør, som han gjennomfører på sin fritid.

Formannsvikar *Helge Arnulf Sætervold* er med virkning fra 1. august utnevnt til formann i cellulosefabrikken.

Kasper Skjervold er med virkning fra mai måned d.å. utnevnt til bedriftens nye verneleder.

Vi ønsker alle lykke til med sine nye oppgaver.

K. H.

En pensjonist uttaler seg

Bjarne Rødde, som i høst fyller 75 år, har sendt oss noen ord som vi med glede tar inn i Ranheims-Nytt. Det er særdeles hyggelig å høre at våre pensjonister følger med i utviklinga på sin gamle arbeidsplass.

«Siden jeg sluttet ved fabrikken og gikk over til å bli pensjonist — det var i 1968, etter å ha arbeidet i nære 55 år — har jeg med stor interesse fulgt med og lest Deres godt redigerte bedriftsavis Ranheims-Nytt. Jeg har en og annen gang vært i fabrikken også, men det er oftest vanskelig må jeg si, å treffe kjente og slå av en prat med. Det er mye nye folk som er kommet til, og store forandringer ellers ved bedriften. Derfor er det særlig viktig for oss som er gått over i pensjonistenes rekke, å følge med virksomheten ved fabrikken også nå. Det får vi ved å studere bedriftsavisen.

Etter at jeg sluttet ved bedriften må jeg si at jeg har det bra som pensjonist. Bare en får være frisk. Det er mange av de eldre arbeiderne som er gått bort i de siste år.

På vinters tid kan det være lite å foreta seg, men om sommeren for mitt vedkommende, har vi et trivelig sted å reise til. Det er Orvos. Det er en setereiendom som vi eier. Dit drar vi omkring 1. juni og er der til slutten av september. Der har vi mye å gjøre. Vi har fått til en bra vei helt fram til stuedøra. Når vi reiser til Røros, bestiller vi varer der, og så kommer de bilende med dem helt fram. Fra Steffavolden, som stedet heter, og til Røros er det 9 kilometer. Enkelte ganger sykler vi dit.

Restaurert husene har vi gjort, og nå går det på vedhogging. Hard fjellbjørk som varmer godt.

Vi har mye besøk her. Vår datter og svigersønn ferierer også bestandig her. De har tre sønner. Den yngste hetter Steffen, og har fått samme navn som sin tippoldefar som grunnla vollen her. Her er bjelleklang hver dag. Her kommer omtrent hver dag buskaper fra naboer som fremdeles driver kuhold i Kvernengslia. Og så er det bærplukking like utenfor net-

tinggjerdet. Et stykke fra oss er det stor hyttevirksomhet, vesentlig av trondheimsfolk.

En vennlig hilsen
Bjarne Rødde

Steffavolden

*Bjarne Rødde med barnebarn
ordner vinterbrensel*

FLERE HYTTER

*Peder Myhre beskuer utsikten
fra «Pormannshytta»*

Og dette er det han ser

Forhenværende mangeårig fagfor-
eningsmann Bjarne Rødde har altså
funnet sitt drømmested på Orvos. Nå-
værende fagforeningsformann Peder
Myhre har nylig skaffet seg et re-
kreasjonssted i Mostadmarka, nær-
mere bestemt 20 minutters rolig
gange fra Eggen, stoppested for bus-
sen. Hytta ligger ved Bakktjønna i
fint skogsterreng, og dette passer
godt, for Myhre er glad i skogen,
sier han.

På spørsmål om hva hytta heter,
får vi en interessant historie. I dag-
ligtale kalles hytta i dag «Pormanns-
hytta». Hyttas forrige eier var en
heimvendt norsk-amerikaner (hom-
melviking), og navnet er egentlig
engelsk, «The poor man's hut» (fat-
tigmannshytta). Om navnet peker
hen på julebakst, eller om det var et
utslag av skuffelse over landet som
«fløt i melk og honning», vites ikke.
Myhre vil iallfall beholde det gamle
navnet på hytta.

Eneste synlige nabohytte, i andre
enden av vatnet, eies av dr. Øverland.

— Hva med fiske og jakt?

— I vatnet er det fisk, så neste in-
vestering må bli båt og fiskeredska-
per. Myhre sa ellers at jegerinstink-
tene var i orden, men at de lå i et
spesielt leie, uten bruk av kanon.

Vi spurte om Myhre nå skulle an-
skaffe seg bil, og fikk som svar:

— Bussen går lørdagene kl. 14.45
fra Ranheim, og kl. 15.50 er jeg på
hytta, som siste biten bare kan nåes
med traktor av firhjulingene.

B.

✱ ✱
 ✱
✱ ✱

Møtevirksomhet i „ISBJØRN”

Mandag 20. august møtte Isbjørn's formann og sekretær på Backund Hotel, Levanger, til et samarbeids-møte med to representanter fra Nordenfjelske Treforedling, O. Bruvik og Tomas Fossum. Møtets hensikt var å bli enige om en representant med varamann til konsernets bedriftsdemokrati.

Til stede var også M.A.L.F.s nestformann, G. Larsen, representantskapsmedlem Sneeggen og formannen i avd. Trøndelag, Petter Eidsvåg. G. Larsen redegjorde på en grei måte om hva hensikten med bedriftsdemokratiet står for og betydningen av dette. Det var også innlegg fra Sneeggen og Eidsvåg.

Det viste seg at representantene fra Fiborgtangen var samarbeidsvillige, så møtet ble ganske snart enige

om kandidatene. A. Berge fra Isbjørn og O. Bruvik fra Skogn skulle representere arbeiderne ved valget.

Etter en enkel middag måtte vi i all hast bile til Ranheim og Isbjørns møte, som var satt til kl. 1800 samme dag.

Larsen, Sneeggen og Eidsvåg var villige til å være med på medlemsmøtet, som hadde samlet 14 medlemmer.

G. Larsen orienterte om betydningen av bedriftsdemokratiet på arbeidsplassen. Det gjorde han så grundig, at når det ble anledning til å stille spørsmål, var det ingen som hadde noe å spørre om.

Medlemsmøtet innstilte enstemmig A. Berge og O. Bruvik som representanter for arbeidslederne.

Sekr.

PENSJONISTUREN

Ranheim Sanitetsforening pleier å arrangere en årlig sommertur for stedets pensjonister. Så også i år. Den 12. juni gikk turen av stabelen, og målet var Kvåles Ridesenter ved Fannrem i Orkdal. Starten foregikk fra Eldres Hus på Ranheim. Værgudene — hvis det finnes guder for været — var ikke i det beste humør. Svarte skyer hopet seg opp i horisonten — og neglbiten var like om hjørnet. Men inne i bussen var alt glemt, for der ble det varmt. Jakker og kåper ble snart overflødige, og alt var såre godt. Vi konsentrerte vår oppmerksomhet på omgivelsene der vi fór fram. Og etter at byens larm og møkk og støv var et tilbakelagt stadium, kunne vi la våre øyne dvele ved alt det grønne og skønne og blomstrende denne — tross alt — fine sommerdagen. Det var fuglers flukt og blomsters duft. Huff, dette blir da rene skjøre poesien, og det var da ikke meningen. Riktig nok var jeg i sin tid sterkt engasjert i både poesi og det som verre er, — men det er meget, meget lenge siden. Dessuten er det en helt annen historie.

Men ferden gikk sin gang den. Vi fikk en kraftig regnskur da vi forserte innløpet til Thamshavn. En stygg svart røyk forkynte at her foregikk det luftforurensning. Ikke noe av dette stoppet oss. Men ved Baardshaug Herregård stoppet vi — frivillig. Duften av kaffe lokket, og vi drakk.

Deretter var det på'n igjen. Vi passerte Follo og Fannrem, mens episoder fra unge, spreke år, nettopp i disse trakter, passerte revy i våre sinn. I hvert fall gjaldt det for noens vedkommende.

Amund Kvåles ridesenter ligger et par kilometer fra Fannrem, oppe i Sundlibakkene. Herr Kvåle er jo en kjent og aktiv kar i travsportskretser, så det er ikke bare disse rolige, avbalanserte og kanskje litt aldersstegne gamper vi fikk se, som Kvåle regjerer over. Men én ting synes jeg var litt rart. Det må være noen meget veldresserte og meget renslige hester som er stasjonert på dette sted. Jeg så nemlig ikke den minste antydning til hestelort. Men det var kanskje ikke bare hestenes skyld.

Verten (O. S. Barstad) med tre av sine vertinner

I forgrunnen søster Ragnhild til hest

*Else og Bror Johansson beskuer
rytterkompaniet*

Det er blitt så vanlig med kroer nå, og på Kvåles ridesenter var det bygd en kro med oppholdsrom. Dessuten var det hytter for overnatting. Det var ridehester og andre ting for dem som måtte være interessert i å henlegge sin ferie eller week-end på dette sted. Den som tror at dette med kroer er en ny oppfinnelse, må tro om igjen. Det var landeveiskroer i gamle dager også. Vi kan vise til kroa på Ranheim. Jo da, landeveiskroer var det. Og landeveisrøvere. Omtrent som i dag. Men til en kro hører også en krovert. Vi så ingen i Kvåles kro. Men det gjorde ikke noe. Vi var selvhjulpne. Verten var med på turen. Dermed var saken i orden.

Deltakerne i denne turen var ikke særlig lystne på å ta seg en ridetur, til tross for at det var forhenværende garvede artillerister med i selskapet. Men over 50 års fravær fra hesteryggen fristet kanskje ikke til noe come back. Men noen i selskapet lot seg likevel friste, og så ut til å be-

finne seg meget vel høyt til hest. Det var de ansvarshavende fra sanitetsforeningen med formannen i spissen som fant å måtte trekke i tøylen.

Men før denne rideoppvisningen spiste vi middag. Det var faktisk det første vi gjorde etter at vi hadde ristet reisens støv av våre føtter. Rykende varm suppe sto parat på bordet. Og vi åt. Jeg vet ikke navnet på suppa. Som regel er det noe innviklet engelsk eller fransk, for ikke å snakke om kinesisk, som disse bariere foretrekker å titulere sine matretter med. Hvis vi gransker saken nøyer, viser det seg at utgangspunktet er kjøtt og Magnum Bonum, ihvertfall poteter. Men nok om det. Det smakte godt. Det samme gjorde sviskegroten.

Tiden gikk. Kaffe, litt allsang og litt tale med takk for maten til både Sanitetsforeningen og til kokk og servitør. Dermed var det sluttstrek for oppholdet i Orkdal.

Skal en dømme etter de blide fjes, så må det være tillatt å fastslå at alle likte seg. Og det skulle vel være tegn på at turen var vellykket.

Sanitetsforeningen fortjener all honnør for sitt tiltak.

E

«Hva — er det allerede høst — — ?»

Ranheim Mannskor 40 år

Ranheim Mannskor ved 20-års-jubileet

Ranheim Manskor fyller 40 år 2. oktober 1973.

Koret ble stiftet i en spisebrakke i fabrikkens etter at et lite kor innen Ranheim Musikkforening mente det var på tide å få et eget mannskor på Ranheim.

I årenes løp har det vært flere kor på stedet, men ingen av dem ble særlig gamle, så flere hadde fra starten av ikke noen særlig tro på at det ville holde svært lenge.

Det har nå imidlertid holdt i 40 år, og det har aldri hatt så mye vind i seilene som i dag og heller ikke så mange aktive sangere.

Tre av de som var med fra starten er fremdeles aktive sangere i dag, nemlig Karl Bjørnstad, Kristian Ebbesen og Otto Stene.

Sang er en ypperlig hobby, og som med hobbyer flest må man regne med bølgedaler, som også koret har fått føling med gjennom disse 40 år. Men tross vanskeligheter med rekrutter-

ingen har den gamle garden aldri gitt opp.

Koret har betydd meget for stedet og deltatt i alle tilstelninger av betydning.

I mange år har koret vært medlem av Orkla og Gauldal Sangerforening og deltatt i sangerstevner over hele Sør-Trøndelag.

I forbindelse med jubileet vil det bli arrangert konserter både i Folkets Hus og i kirken, og da med assistanse av bl. a. Ranheim Musikkforening, som koret har hatt et meget godt samarbeid med i alle disse år.

Koret synger nå meget godt, og har for tiden ca. 40 aktive sangere. Jeg håper Ranheims befolkning setter pris på Ranheim Mannskor og møter mannjevt frem til konsertene.

Vi gratulerer med 40-årsjubileet, og ønsker våre glade sangere fortsatt fremgang i de neste 40 år.

T. B.

Bokholder Magnussen går over i pensjonistenes rekker

1. august 1925 sto en ung, forventningsfull mann av toget på Ranheim for å tiltre sin karriere i arbeidslivet — nærmere bestemt Ranheim Papirfabrikk.

Som han selv sier var han meget spent på sitt første møte med sine nye kolleger på hovedkontoret.

Det gikk over all forventning bra, for alle han ble presentert for var meget hyggelige og hjelpsomme. Som yngstemann ble det etter hvert mange ting å lære. Som stenograf for kontorsjef Ellefsen, og i salg — innkjøp og ekspedisjon. Han ble godt kjent med alle og nevner i fleng de som for 48 år siden utgjorde staben på hovedkontoret. Det var som nevnt kontorsjef Ellefsen, kasserer fru Quenild, ekspeditor Aune, frk. Solberg og frk. Evensen. Alle hyggelige og flinke folk.

Direktør Thorry Kiær var en alle tiders sjef, sier han, og han glemmer aldri de hyggelige julesammenkomster i «gården», og var stolt over som yngstemann å få være med på disse festene.

Etter ca. 6 år ble Wilhelm Magnussen ansatt som bokholder, en jobb

han skjøttet på en utmerket måte i 42 år.

Bokholder i en såpass stor bedrift som Ranheim Papirfabrikk krever sin mann fullt ut, og Magnussen fikk til fulle bevist hva han dugde til, og det har han sannelig bevist i disse 48 år han har vært i bedriftens tjeneste.

Alltid først på jobben, arbeidsvillig, korrekt og nøyaktig i all sin ferd.

I mange år hadde kontorpersonalet delt kontortid. De begynte kl. 08.30 (Magnussen kl. 08.00 for det passet med toget — han bodde på Hell i mange år). Middag fra kl. 13.30 til 15.30 og så til kl. 19.00.

Kontorsjef Ellefsen var svært glad i å gå på kino. Og en gang han skulle på kino, spurte Magnussen frk. Solberg om han kunne få fri en time, altså kl. 18.00.

Jo, det måtte da la seg gjøre.

Toget til byen og det til Hell krysset hverandre på Ranheim kl. 18.00. Han lurte seg inn på toget så Ellefsen ikke skulle se ham, men hvem andre enn Ellefsen kom inn på samme kupé som Magnussen. Han var gått på feil tog.

Vel — gjort var gjort. Han ble med til Vikhamar stasjon, sto av her og gikk hjem. Så det ble nok ingen kinotur for kontorsjefen den kvelden.

Kontorsjefen nevnte ikke med et ord at Magnussen var gått for tidlig fra jobben.

Magnussen har vært med i Fiber'n fra starten og deltatt på møter og tilstelninger. Han har bl. a. vært kasserer.

Han har mange hobbyer med hobbyrom i sin leilighet sammen med sin søster i høyblokkhus på Valentinlyst, så han ser nå frem til pensjonisttilværelsen med glede og forventning. På en hobbyutstilling vi hadde på Ranheim for noen år siden, hadde Magnussen blant annet et meget pent maleri.

Han er en ivrig sanger og er medlem av Trøndernes Mannsangforening, byens eldste kor, som nettopp var 115 år. Som pianist er han heller ikke tapt bak en vogn.

Som kollega gjennom mange, mange år, ønsker jeg deg alt godt i årene som kommer.

T. B.

Johan Selli

Johan Selli er født og oppvokst på gården Sæli i Sparbu. Når han tross dette bærer navnet Selli, skyldes det at han til slutt ga opp å få innprentet folk sitt rette navn, og like godt antok det navnet som alle andre alltid brukte.

Som rimelig kan være fant Johan tidlig ut at han ville søke seg et yrke med tilknytning til jorden, og etter avsluttet ungdomsskole gjennomgikk han Statens hagebruksskole på Staup. Hans første arbeidsgiver ble Gunnar Stabell, eieren av Munkvold gård. Senere ble Selli ansatt ved Brattli gartneri i Steinkjer, for så i ca. 10 år fram til 1940 å arbeide i gartneriet på Østmarken sykehus, hvor han tok seg av benkekulturer, grønnsakdrift samt tilplanting og vedlikehold av pryd- og hageanleggene.

Da krigen kom og forholdene dermed på mange vis ble noe problematiske, reiste Selli til et småbruk i nærheten av Steinkjer, som en av hans familie drev, og arbeidet her i de 5 årene de unormale forholdene varte. Etterhvert fikk han en viss tilknytning til Ranheim, idet han ble kjent med Svanhild Rødde, som i

1944 ble hans ekteviv. Han tok under alvorlig overveielse å slå seg ned på stedet, noe som også betinget overgang til nytt yrke. Vel trivdes Selli utmerket i sitt fag, men det var den haken ved det at det var sesongmessig preget og medførte tvunget skifte av arbeidsplass når vinteren satte inn. Han veide fordeler og ulemper mot hverandre og kom til at stabile forhold tallet så meget at han foretrakk å bytte det frie utelivet med industriell virksomhet. Da han dessuten ble tildelt tomt av bedriften og bygget seg hus, var han ikke det minste i tvil om at han hadde valgt rett.

Selli har i de nærmere 30 år han har vært ansatt ved Ranheim Papirfabrikk hele tiden arbeidet i hollenneriet, i det gamle som ekstramann og i det nye som limkoker og farger. Arbeidet passet ham meget godt, idet han stort sett var sin egen herre i avdelingen. Hertil kommer at det kreves orden i sakene om papiret skal komme frem på tamburen med riktig farge og limfasthet, og Selli er en utpreget ordensmann som legger vesentlig vekt på at alt er på sin rette plass.

I unge år fant Selli megen glede i å la sin bass tone i sangkoret, ikke bare på grunn av det musikalske element, men også som følge av det gode kameratskap som hersket innen kretsen. Ellers var turene i fjellet med fiskestangen høyt prioritert.

Når nu Selli fyller 67 år 22. november, og dermed tar skrittet over i pensjonistenes rekke, er vi ikke i tvil om at han vil vite å planlegge dagene på en slik måte at det blir godt og meningsfullt å være pensjonist.

A. M.

* * *

Brynjulf Moksnes

«Enhver er sin egen lykkes smed» heter det som kjent. Det må vel sies å være en sannhet med visse modifikasjoner. Men hvorom allting er, er det en kjennsgjerning at *Brynjulf Moksnes* har vært meget dyktig i smia, og fra en ugunstig utgangssposisjon funnet utvei til å utvikle og nyttiggjøre seg sine mange talenter. Farløs i meget ung alder, var valg av yrke intet særlig problem. Det var å henge bort konfirmasjonsdressen og begi seg ned i fjæra. Her ble han for så vidt ikke lenge. Via rammebua kom han inn i papirfabrikken, og da den første kreppmaskinen ble installert i begynnelsen av de nokså kjente trettiåra, var Moksnes å finne på denne.

I 1951 ble Moksnes med i en delegasjon fra treforedlingsindustrien, som i 3 måneder studerte cellulose- og papirfabrikasjon i USA. Han regner denne turen som sitt livs opplevelse med stort faglig utbytte, og

den var nok en medvirkende årsak til at han i 1963 avanserte til formann i etterbehandlingsavdelingen. Altså alt i alt en meget pen karriere. Men vi våger likevel den påstand at det er virksomheten «på si» som har spilt den betydeligste rolle i hans liv.

Da Moksnes fikk sine første skillinger fra egen virksomhet mellom hendene, hva skal vi tippe de gikk til? Nei, intet av det man ville gjette på. Guttungen meldte seg inn på Musikkskolen for å lære å spille piano, en ferdighet han stadig har holdt vedlike og utviklet videre. Den har dannet et godt grunnlag for utfoldelse på andre av musikkens fronter. I Ranheim Musikkforening har han vært aktiv i hele 50 år.

I 17-årsalderen begynte Moksnes å skrive viser, og som medlem av losje Sagatun fikk han god anledning til å pleie denne evne. Han ble snart husdikter for klubben Fuskereen, som gjennom årene har kunnet glede sitt publikum med et utall av viser og sketsjer fra hans hånd. Moksnes er også en ypperlig visesanger og aktør på scenen, og selv har vi mangan gang frydet oss over de festlige skikkelser han har skapt.

Også det offentlige har visst å dra nytte av Moksnes's evner. Han kom inn i Strinda herredstyre i 1946 og satt der i 12 år, den overveiende del av tiden også i formannskapet. Det var slitsomt men meget interessant og givende, med enkelte muntre glimt innimellom. Som f. eks. en gang han deltok i kommunens middag for kong Olav, og etter endt festlighet ilte til stasjonen for å ta toget til Ranheim. Der nede var den røde løper utlagt, og under stor applaus fra tilskuerne skred Moksnes inn i stasjonsbygningen. Kjenner vi den glade gjøgler rett, utnyttet han sikkert situasjonen til stor fryd for de fremmøtte.

I nærmere 8 år har Moksnes sittet som formann i styret for Trondheim trygdekontor, — et verv som legger stort beslag på den som innehar det.

Sist, men ikke minst, må vi trekke frem redaktøren. Helt siden det første nummer av Ranheims-Nytt kom ut i 1956 har Moksnes redigert bladet på en fremragende måte. Her har han gjort en imponerende innsats og skapt et organ som vi med rette kan

være stolte av, og som også blir høyt verdensatt viden om.

Sannelig må man si at Moksnes har gjort seg sterkt gjeldende på mange felter. Vel blåst, Brynjulf! (ikke bare på barytonen).

Foranledningen til disse linjer er at Moksnes fyller 67 år 13. november,

og da nedlegger de verv som har tilknytning til bedriften. Hvordan han for øvrig vil innrette seg, vet vi ikke, men travle dager blir det nok fortsatt, dog nu med større innslag av de mer hobbybetonte aktiviteter. . . .

A. M.

* * *

Ranheims revyer

Hva skal vi så ta denne gangen? La meg se. Jo, vi har da valgår i år. Vi tar «Valgdansen går», fra revyen «Kontakt her» på Fuskerens scene i 1936. Det er flere partier å velge mellom i år enn den gangen. Men partiene var like løfterike da som nå.

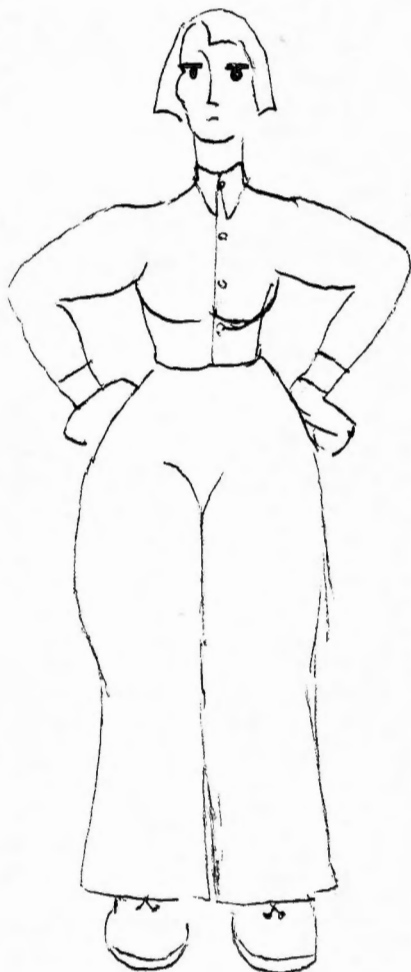
Omtrent samtidig hadde vi en vise om yrkeskvinner. Dette med undertrykte kvinner og likestilling er på ingen måte av ny dato. I våre dager er det nyfeminister, også kalt kvinnes frie folkevalgte, som går i bresjen for å frigjøre kvinnene fra undertrykkelsen. En slik undertrykket kvinne opptrådte på Fuskerens scene for nesten 40 år siden.

Til slutt tar vi med en vise fra 1946 fra revyen «Uro i lufta». Denne vise handler om hvordan det går når marinens folk blir stasjonert på et sted hvor skumsprøyt og «havets susen» ikke forekommer.

* * *

YRKESKVINNEN

Se neste side

MAGN. 73

YRKESKVINNE

Jeg er en yrkeskvinne og navnet er
Martinne,
jeg har erfaring stor.
Og mannfolk gir jeg katten, om dagen
og om natten.
Hvem pokker'n skulle dra på sanne får?
Snart tar jeg siste sjanse, da blir det
pr. balanse,
og målet det er nådd.
Jeg buser på med dødsforakt,
snart blir det her en ganske annen takt.
For kvinnens sett, i alt og ett beredt,
jeg gjør no'n kåte maskuline sprett.
Jeg greier alt, rett — galt, fenomenalt.

Refr.:

Vent til kvinnfolka kommer
som storm fra pol til pol,
det blir en herlig sommer

i laber bris og sol.
Da får vi nok av ispinn, konfekt
og kaprifol.

Vi tar oss hver vårt sauskinn
og dormer i en stol.

Prest, jurist og lotte, er jobber fine, flotte,
av praksis vet jeg det.
Og admiral og pilot er saker som jeg tillot
meg nå og da å stoppe ved.
Det ligger meg på sinne som fullblods
yrkeskvinne

å fram til målet nå.
Å føde barn blir mannfolkjobb,
når vi får slått oss løs med hundre knob.
På livets vei, se opp for meg — å hei!
Jeg har det rette maskuline preg
og tror jeg har litt teft som bra strateg.

Refr.:

KONTAKT HER

Valgdansen går, rytmisk vi trår,
alle slags kunster får en renessans i år.
Takten er flott, muggel, mått,
feier vi vekk med den friske, fine trott.
Atmosfæren renskes ganske grundig opp,
livsappetitten gjør no'n merkelig hopp.
Faner og spill, fengende ild,
ja, her er karer som kan rive av en trill.

Refr.:

Taktfast jonglerer vi att og fram,
alle blir dratt over samme kam.
Livets problemer blir null og niks,
alltid fiks blir vår miks.
Valgflesk med mere det går som smør,
logikken vår er berømt fra før.
Dansende tramper vi fram på vår vei,
og mixtum compositum, mixtum hei på deg.

Lekende lett, nesten kokett,
kaver vi fram til tingets hall i kåte sprett.
Der blir det liv, kjekkel og kiv,
kaillan forstår å skaffe seg litt tidsfordriv.
Vi hvisker så lønnlig i en korridor,
glemmer fullstendig våre løfter fra i fjor.
En bra posisjon, proposisjon,
gir våre hjerner mer enn nok av god
mosjon.

MAGN 73

PERSAUNET
«Uro i lufta» 1946

Ankret vi kasta på skuta
her på Persaunet farm.
Avveksling vart det i ruta,
det svei i hver en barm.
Her er det smellfette kuer
og geiter, verry well.
Her er stilker og halvvisne fruer
som lusker kring oss hver en kveld.

Refr.:

Vi har den rette susen,
good morning, her er vi.
Går i takt med havets susen,
og lar det skure og gli.
Blant mange, mange tusen
er vi det friske pust.
Mellom deg og oss, en brusende foss.
Slik vil vi ha det, just.

Budeias hjerte det banker
her på Persaunet farm.
Hvor vi enn går og vi vanker
står kursen på alarm.
Her er det farlige netter
når månen gliser matt.
Da går gastan rundt om og smetter
og lurar bakom hver en knatt.

Refr.:

Vi fór i fremmede havner,
så på fremmede kvins
Herjet og fór frem som ravner
og prøvde alt som fins.
Vi var i spennings verden,
men ramla pladask ned.
Og på Strinda, ja, der endte ferden
iblant budeier og annet fe.

Refr.:

